

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну

Назва дисципліни	AF015 Гроші і кредит / Money and Credit
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр	5 семестр
Курс	3 курс (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	<u>Мета вивчення дисципліни:</u> засвоєння теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування грошей, кредиту і банків. <u>Завдання дисципліни:</u> формування базових знань з теорії грошей та кредиту, особливостей механізму функціонування грошового ринку, грошових систем; дослідження напрямів діяльності центрального банку та його ролі у забезпеченні стабільності національної валюти, ролі комерційних банків і небанківських фінансово-кредитних інститутів у грошово-кредитному обслуговуванні суб'єктів господарювання і населення в Україні й провідних країнах світу; з'ясування економічної сутності валюти, валютного курсу, закономірностей функціонування валютного ринку, валютних систем, діяльності міжнародних валютно-кредитних організацій.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=843
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Гетьманенко Юлія Олександрівна, канд.екон.наук Канали комунікацій СДН «Moodle»: повідомлення в чаті ел.пошта: ygetmanenko@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/fmb_f23.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Перелік спеціальних компетентностей (СК)	<p>СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК 03. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної та світової фінансових систем та їх структури.</p> <p>СК 04. Розуміння принципів організації фінансових відносин.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
Перелік програмних результатів навчання	<p>РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.</p> <p>РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 120</p> <p>Кількість кредитів – 4</p> <p>Кількість лекційних годин – 22</p> <p>Кількість практичних занять – 23</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75</p> <p>Форма підсумкового контролю – іспит</p>
Методи навчання	<p>Тематичні лекції, вирішення аналітичних, розрахункових, аналітично-розрахункових завдань, самонавчання через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та рекомендованої літератури, джерел</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Необхідність і сутність грошей	Походження та необхідність грошей. Сутність грошей, особливості грошей як загального еквівалента. Функції грошей. Види грошей.
Тема 2. Грошовий обіг і грошові відносини	Поняття грошового обігу. Грошова маса та її показники. Закон грошового обігу. Фактори стійкості грошей та механізм її забезпечення.
Тема 3. Грошовий ринок, грошові системи. Грошово-кредитна політика та її інструменти	Грошовий ринок: сутність, структура та особливості функціонування. Грошова система. Грошово-кредитна політика, її інструменти та режими.
Тема 4. Інфляція та грошові реформи	Форми прояву, причини та наслідки інфляції. Актуальність, сутність і особливості застосування антиінфляційних стабілізаційних заходів. Грошові реформи.

Тема 5. Валютний ринок і валютні системи	Сутність валюти та її видів. Валютна система та її елементи. Цифрові гроші: роль у сучасному світі та перспективи розвитку. Валютна політика. Валютне регулювання і валютний контроль. Валютний ринок. Операції на валютному ринку. Валютний курс та його види.
Тема 6. Форми та види кредиту	Передумови виникнення та необхідність кредиту. Класифікація форм та видів кредиту. Функції кредиту. Процент за кредит.
Тема 7. Фінансові посередники на грошовому ринку	Суть, призначення та види фінансового посередництва. Банки як суб'єкти посередництва. Функції та принципи побудови банківської системи.
Тема 8. Центральний банк	Загальна характеристика та функції центральних банків. Національний банк України.
Тема 9. Комерційні банки	Банк: сутність, класифікаційні види, функції. Комерційний банк. Операції комерційних банків. Державне регулювання діяльності комерційних банків України.
Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні організації та їх співробітництво з Україною	Загальна характеристика міжнародних валютно-кредитних установ. Всесвітні валютно-кредитні установи. Регіональні валютно-кредитні установи.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Іспит у кінці семестру за результатами поточної успішності

Система оцінювання
Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль . Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100. Підсумковий контроль Відбувається у формі іспиту.

Розрахунок підсумкової оцінки

Для предметів з іспитом: Підсумкова оцінка (O) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (T), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють **0,5**.

Формула: $O=(S \times 0.5)+(T \times 0.5)$

Накопичування балів з навчальної дисципліни: поточний контроль

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Самостійні роботи (4 СР по 10 балів)	40
Модульні контрольні (2 МКР по 20 балів)	40
Індивідуальна самостійна робота (реферат)	20
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної дисципліни**Критерії оцінювання самостійних робіт:**

10 б. – Виконано всі завдання без помилок, відповіді повні й обґрунтовані.

9 б. – Виконано майже всі завдання, допущено 1–2 несуттєві помилки.

8 б. – Виконано більшість завдань, є окремі неточності чи пропуски.

7 б. – Виконано понад половину завдань, але з помітними неточностями.

6 б. – Виконано близько половини завдань, частина з них має помилки.

5 б. – Виконано менше половини завдань, проте продемонстровано розуміння основного матеріалу.

4 б. – Виконано окремі завдання правильно, більшість з помилками.

3 б. – Робота містить значні помилки, лише поодинокі правильні елементи.

2 б. – Виконано мінімальний обсяг, знання поверхові.

1 б. – Спроба виконати завдання є, але відповіді неправильні.

Критерії оцінювання модульних робіт:

№	Завдання	Бали
1	Тести (10 од. по 1 бал)	10
2	Практична частина (2 од. по 5 б.)	10
	Разом	20

5 б. – Повне, глибоке та вичерпне розкриття теми.

4 б. – Відповідь охоплює основні положення теми, але може мати незначні недоліки.

3 б. – Відповідь містить основні положення теми, але не є повною.

2 б. – Відповідь неповна, містить значні помилки або суттєві прогалини у розумінні теми.

1 б. – Відповідь не відповідає вимогам завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (рефератів):

16-20 б. У роботі відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Робота виконана творчо і самостійно, характеризується оригінальністю.

10-15 б. Робота має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.

1-9 б. Робота сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні.

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Дзюблюк О. В. Основні тенденції і перспективи готівкового грошового обігу в епоху цифровізації економіки і банківської справи. Банківська справа. 2021. № 2. С. 3–27.
2. Заволока Ю., Кузьменко О. Робота банківської системи та валютного ринку в умовах війни. Економіка та суспільство. 2023. No 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2346>
3. Зянько В. В. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник / В. Зянько, І. Спіфанова, Д. Мельничук; Вінниц. нац. техн. ун-т. – Вінниця: ВНТУ, 2021. – 105 с.
4. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. – 332 с.
5. Коць О. О., Ільчук П. Г. Монетарна політика : навчальний посібник. – Львів : Новий Світ, 2021. – 164 с.
6. Манжура О. В., Краус К. М., Краус Н. М. Інструменти та механізми регулювання валютного ринку в умовах інституційних змін у національній економіці. Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій. 2022. No 10. С. 4–18. DOI: <http://doi.org/10.32750/2022-0201>
7. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2021. – 300 с.
8. Синенко В. М. Особливості функціонування валютного ринку України в умовах економічної невизначеності. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. No 32(60). С. 109–114. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2024-32\(60\)-109-114](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2024-32(60)-109-114)
9. Стеценко С.П. Гроші та кредит : навчальний посібник / С. П. Стеценко та ін. – Київ : КНУБА, 2024. – 228 с.
10. Суздальєва О. Гроші та кредит: електронний навчальний посібник. Київ: МДУ, 2024. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6038/2/suzdaleva_groshi_ta_kredit.pdf
10. Харабара, В. М., Грешко, Р. І. Особливості функціонування валютного ринку України у сучасних умовах. Інвестиції: практика та досвід. 2024. No 19. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.19.114>
11. Холодна, Ю. Валютне регулювання в Україні: сучасні тенденції та перспективи. Економіка та суспільство. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-130>

Нормативно-правові документи

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#top>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top>
3. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 р. № 2654-XII зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>
4. Про фінансовий лізинг : Закон України від 04.02.2021 р. № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#top>
5. Про споживче кредитування : Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#top>
6. Про іпотеку : Закон України від 05.06.2003 р. № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#top>
7. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#top>
8. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
9. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679–XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
10. Положення про проведення Національним банком України операцій з купівлі-продажу іноземної валюти на умовах «своп»: затв. Постановою Правління НБУ від 31.03.2016 р. № 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0222500-16#Text>
11. Положення про процентну політику Національного банку України: затв. постановою Правління НБУ 21.04.2016 р. № 277 (у редакції постанови Правління НБУ 26.08.2021 р. № 90). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0277500-16#Text>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] /Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: URL: <https://www.minfin.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Національного банку України: URL: <https://bank.gov.ua>